

Abstrakt

Nedostatečná sanitace je významnou globální výzvou s dalekosáhlými následky na životy miliard lidí. Má závažné implikace pro zdraví lidí a brzdí pokrok k rozvojovým cílům. Mezi nejvíce zasaženými zeměmi je Indie speciálním případem, kde až do nedávna pouze velmi malá část populace využívala hygienickou sanitaci. Po předchozích neúspěších na to Indická vláda reagovala spuštěním Swachh Bharat Mission (Mise čistá Indie) v roce 2014. Jedná se o nejrozsáhlejší sanitační program na světě a měl do roku 2019 kompletně zamezit defekaci ve volném prostoru (open defecation). Tato disertační práce započatá v roce 2016 má za cíl porozumět sanitační změně v Indii skrze kontextuálně-citlivé případové studie zaměřené na národní sanitační politiky a trendy v sanitačních intervencích. Tento výzkum zahrnuje analýzu situace v rurálních oblastech státu Džhárkhand skrze opakované dotazníkové šetření doplněné o kvalitativní rozhovory. Data byla sbírána v letech 2016 a 2019. Dále tento výzkum obsahuje kvalitativní studii specifické sanitační intervence a komparativní studii národních politik Indie a Etiopie. Závěry výzkumu jsou, že ačkoliv Swachh Bharat Mission uspěla ve zvýšení přístupu k záchodům skrze poskytování dotací na jejich výstavbu, nezdařilo se během ní zamezit defekaci ve volném prostoru, a také nadále přetrvávají nejasnosti ohledně udržitelnosti dosažených výsledků. Toto je přičítáno technickým a ekologickým omezením, jako je například chybějící připojení k vodovodu a nedostatečný důraz na změnu chování a zvyšování povědomí o hygienické sanitaci. Kontext, ve kterém sanitační změny probíhají, je také velmi důležitý a intervence ho musí brát na zřetel. To zahrnuje analýzu, zda a jak nerovnosti v přístupu k sanitaci souvisí se strukturálními nerovnostmi a rozdíly v psychosociálních faktorech v daném kontextu. Tento výzkum také naznačuje, že cílené dotace na výstavbu záchodů jsou důležité a často nutné pro překonání strukturálních bariér, které jinak zabraňují přístupu k hygienické sanitační infrastruktuře. To je ale nutné doplnit efektivním přístupem zaměřeným na změnu chování, který vede ke skutečnému zvyšování povědomí o významu hygienické sanitace.

Klíčová slova: Sanitace, Záchod, Indie, Swachh Bharat Mission, SDG 6, Změna chování